

מסורת הש"ס

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מה.

עין משפט
גרי מצוה

א ב מ"י מ"ע מהל' דוחה הלכה א פתח עין ע"י
 ח ג מ"י פ"ג מהלכות
 מדרש הלכה א וכל' א
 פתח לחין קמ"ג
 ט ד מ"י פ"ג מהלכות
 פנהדרין הלכה ג
 י ה מ"י פ"ו מהל' בית
 המדרש הלכה א
 יא ו מ"י פ"ה מהלכות
 מהלכות עינים הל' א
 יב ז מ"י פ"ה הל' ו
 יג ח ט מ"י פ"ה
 הלכה א
 יד י מ"י פ"ה הלכה ד
 ע"ש
 טו כ מ"י פ"ט מהלכות
 דוחה הלכה י

מוסף רש"י

בעליל לעיר. נמסרם
 לכל שקרוב הוא לעיר זו
 מכל עירות (סנהדרין י"ד).
 נמצא זקן מברא.
 לפנהדרין חק לנשכח
 הגיט שיהיה סכר בית
 (שם). אבי פג. מקום
 לפניו מן חומת העיר וזמן
 כיושלים לכל דבריו (שם).
 יכול תהא המראתו
 המראה. ליון המק
 (שם). אילימא דנפיק
 מקצתו. והוה זמון
 שמתן והמרה על דבריהם,
 מח' ארצו מקום גורם,
 חיפוק ליה דנפיק משום
 דלמח' הק' דנפיק
 כותיה סבירא ליה (שם).
 שרדך אגן הסהר. מבי
 ודשקן דמח' דמי חמתו,
 (שם י"ז) א"ל ימכר חמתו,
 אם נלקך אחד חקן לנחם,
 אם י"ש שם עשרים ושלשה יום
 כנגד סנהדרין עקב יום
 ואם לא אינו יום (שם י"ד).
 על העיר. על ירושלים,
 וזקן לקדם החיפוק שמתן
 מרות ויבקר (שם). הרני
 כבן עזאי בשוקי
 טבריה. יומת דייחא הוה
 ליה זמנא ליה לתלמידי
 השמח' על דעמלי ורביע
 חמתו להביח בחיפוקו לל
 מי ששאלנו, כבן עזאי
 שהיה דורש בשוקי טבריה
 ולא היה כמינו מקדק הריס
 כמתו (סנהדרין כ"ג) (שם).
 אחר דבאו כי כיהו דייחא
 דשמייה הוה גביל למתן
 הכי היעו פתוח ומתן
 להשיב לשאלו דבר מורה
 כבן עזאי שהיה דר טבריה
 שהיה מרף ודרכו זמנא
 (בבביות כ"ג) כל ממני
 ישאלו לפני קליפת השום
 מן מן הקדוה (סנהדרין)
 כ"ו: לו: הרני משום
 מקומי שלי דרשן ויקר,
 כבן עזאי שהיה משמח
 בשוקי טבריה דמתנח' בן
 עזאי זמנא כל חמתו ישאלו
 לפני קליפת השום (סנהדרין
 י"ז).

דהר רבייה: לשכחת קמה. שאם שכה וזית אחת לקזור קאי עלה
 בלא תשוב לקחתו (דברים כז) והכי משמע ושכחת עומר או ושכחת בשדה:
 נפקא לכו. מנשךך ושכחת קרי ביה ששכח את קלת שדה: שלטו
 עומרין לפרך שדה חבירו. ששכח הרות והרימה את העומרין מן
 הארץ והליפתן לתוך שדה חבירו
 ושכחן כסבור שאינן שלו נפקא מנשךך
 ולא בשדה חבירך דלא הוו שכתה:
 ורפנן. מיעוטא דשדה חבירו נפקא
 להו מדוהו ליה למכחב כי תקזור
 קירך בשדה ושכחת וכתיב בשךך:
 לטו עומרין לפרך שדהו. (א) שחי
 מוטלים על גבי אבן או עמוד או זו
 על זו: פרט לשלטו. וקא סלקא
 דעתך לפי ממש על גבי אבן או על
 גבי עמוד: וליטעמין לתוך שדה
 חבירו. לפי על גבי אבן הוא דוקא שדה
 אכל מונחיס לא מיעט והא בשךך
 כתיב אלא הא דקאמר לפי לכו דוקא
 לפי על סוס דכר קאמר דלפני מונחיס
 על גבי קרקע נמי קאמר אינו שכתה
 והאי דקאמר לפי דלא משכתת עומרין
 לתוך שדה חבירו אלא כלפני שדהו
 משכתת על הארץ ומכילתן לטס:
 משחוק בו לכוליו לעיר. ס"ד
 השמח' דלורחא דמילתא נקט ולא
 דוקא: וכן כיה. ומו לא הוי שכתה
 דנעינן שוח מעיקרו כדלמך כ"מ
 בשךך קמא (דף י"א): מפני שהוא
 כלף. שהוא פטור על שחוקו בו
 כאלו היה עמוד קף מעל הקרקע
 ומונח נידו: הרני כבן עזאי בשוקי
 טבריה. יום אחד היה דעמו ללנה
 אמר הרני כבן עזאי דנפיק מוקן
 להשיב דבר לשאלו דעומק ונמריה
 כבן עזאי שהיה מרף ודורש בשוקי
 טבריה: שני הללים זה על גבי זה.
 והאחד משוך להלן מחבירו מעט
 והאחד ממדוד מזה יקרב לעיר אחת ואם
 ולא מוס מודר כו'. וה"ה דמיבעיא
 ליה נמי או דלמח' מין דמינו לא הו
 עמון מין דמינו לא הו קף ומשניהם
 מודד אלא שהוא כולל אלו:
 תניתנה

וי"ו לא משמע ליה (מאי קאמר רחמנא
 המיוחדין שבשופטין) אלא מעתה יוצאו
 שנים ומדרו שנים לר' יהודה הרי כאן תשעה
 רבי שמעון הרי כאן שבעה הוא מיבעי
 ליה לכרתניא ויצאו א"הן ולא שולחיהן
 ומדרו ישאפ"ה נמצא בעליל לעיר הו מודרין
 שמצוה לעסוק במדידה מתניתין דלא כר"א
 בן יעקב דתניא ר"ר אליעזר בן יעקב אומר
 זקניך זו סנהדרין שופטין זה מלך וכהן גדול
 מלך דכתיב ימלך במשפט יעמיד ארץ כהן
 גדול דכתיב וזכאת אל הכהנים הלויים ואל
 השופט אשר יהיה וגו' איבעיא להו רבי
 אליעזר בן יעקב במלך וכהן גדול הוא
 דפליג אבל בסנהדרין אי כתיב יהודה אי
 כרבי שמעון סבירא ליה או דלמא בסנהדרין
 נמי פליג עד דאיכא כולה סנהדרין אמר רב
 יוסף ת"ש י"מ צאן זקן מברא אבי פגי והמרה
 עליהן יכול תהא המראתו המראה תלמוד
 לומר יוקמת ועלית אל המקום ימלמד
 שהמקום גורם דנפוק כמה אילימא דנפוק
 מקצתו דלמא הנך דאיכא גואי כוותיה סבירא
 להו אלא פשיטא דנפוק כולוהו ולמאי אי
 לדבר הרשות מי מצו נפקי והכתיב ישרך
 אגן הסהר אל יחסר המוג' ישאם נשךך אחד
 מהם לצאת אם יש שם עשרים ושלשה כנגד
 סנהדרין קמנה ויצא ואם לאו אינו יוצא אלא
 פשיטא לדבר מצוה למאי לאו למדידת
 עגלה ורבי אליעזר בן יעקב היא א"ל אבי
 לא דלמא להוסיף על העיר ועל העורות
 כ"כרתנן אין מוסיפין על העיר ועל העורות
 אלא בבית דין של שבעים ואחד תניא
 כוותיה דרב יוסף מצאן אבית פגי והמרה
 עליהן כגון שציאו למדידת עגלה או להוסיף
 על העיר ועל העורות יכול תהא המראתו

המראה ת"ל וקמת ועלית מלמד שהמקום גורם:
 נמצא טמון בגל או תלוי
 באילן: לימא מתניתין ר' יהודה היא ולא רבנן דתניא ושכחת עומר בשדה פרט לטמון דרבי ר' יהודה
 וחכ"א בשדה ירבות את הטמון אמר רב אפי' תימא רבנן ה"בא מענייניה דקרא החם מענייניה
 דקרא (ב) דכתיב כ"י ימצא חלל היכא דמשכתב באדמה פרט לטמון והחם מענייניה דקרא דכתיב כי
 תקצור קצירך בשךך ושכחת עומר שכחה דומיא דקציר מה קציר בגלוי אף שכחה בגלוי כתב רחמנא
 בשדה לרבות את הטמון לרבי יהודה נמי תיפוק ליה משכחה דומיא דקציר אין הכי נמי ואלא בשדה
 למה לי מיבעי ליה ירבות שכחת קמה ורבנן שכחת קמה מנא להו נפקא להו מבי תקצור קצירך
 בשךך (ג) ור' יהודה מיבעי ליה לכרדכי אבהו אמר ר' אלעזר דאמר רבי אבהו אמר ר"א הפרט לשצפו
 עומרין לתוך שדה חבירו ורבנן מבשרה בשךך ור' יהודה כשרה בשךך לא משמע ליה בעי ר' ירמיה
 צ"צו עומרין לתוך שדהו מזה אויר שדה חבירו דמי או לאו כשרה דמי א"ל רב כהנא לרב פפי ואמרי
 לה רב כהנא לרב זביר תפשוט ליה מדרבי אבהו א"ר אלעזר דאמר פרט לשצפו עומרין לתוך שדה
 חבירו דחבירו אין לתוך שדהו לא וליטעמין לתוך שדה חבירו צפו אין מונחין לא והא בעינן
 בשךך וליכא אלא לתוך שדה חבירו ואפילו מונחין והאי דקאמר צפו דלא משכתת לה אלא בצפו
 תא שמע י"עומר שהחזיק בו להוליכו לעיר והניחו על גבי חבירו ושכחו התחתון שכחה והעליון אינו
 שכחה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון שניהם אינן שכחה התחתון מפני שהוא טמון
 והעליון מפני שהוא צף עד כאן לא פליגי אלא בתחתון אבל בעליון דרבי הכל לא הואי שכחה שאני
 החם כיון דאחזיק ביה זכה ביה אי הכי מאי איריא על גבי חבירו אפילו בשדה נמי אין הכי נמי
 והאי דקתני על גבי חבירו משום תחתון והוא מפני שהוא צף קאמר אימא מפני שהוא כזה אמר אבי
 ירמיה כבן עזאי בשוקי טבריה אמר ליה ההוא מדרבנן לאבי שני הללים זה על גבי זה מהדין הוא
 מודר מין דמינו ומין דמינו לא הו צף ובעליון מודר או דלמא מין דמינו הו צף ומין דמינו לא הו
 טמון ומתחתון מודר או דלמא מין דמינו הו טמון ומין דמינו הו צף ולא מתחתון מודר א"ל
 תניתנה

וי"ו דשופטין דרש ר' יהודה למנינא להביא עוד שנים: בעליל
 לעיר. כמגולה ופשוט שאין עיר קרובה כו': מפני' דלא קמני מלך
 וכהן גדול דלא כר' אליעזר בן יעקב: אי כרבי יהודה. חמשה אי
 כרבי שמעון ששה ולא בעי כולה סנהדרין: מאלן זקן מברא. ל"כ"ד
 הגדול שאינו נעשה ממלא אלא כ"כ"ד
 של שבעים ואחד כדיליף בשךך קמא
 דסנהדרין (ד) אבי פגני. כל שהוא
 בתוך היקף העליון של ירושלים קרוי
 כי פגני. ולי נראה שהוא לשון מנייה
 כמו שקרין יגלגל של עיר כמו
 חמור וזית פגני (כ"מ דף ט.)
 כשטודור"א בית ראש של אספר
 קורין כן: והמרה עליהן. כלומר על
 מה ששאל מהם שם ואמרו לו ההלכה
 הנה לעירו והנה לעשות כדרך
 שהיא מורה כמחילה דהיה ליה
 ממלא על פיהם: המקום. המיוחד
 למשפט והוא לשכת הגזית: דנפיק
 מינייהו כמה. לבי פגני דליתערך
 לנשמועין דפטור משום טעמא
 דמון כ"כ"ד: דלמא הנך דאיכא גואי
 כוסיפ סבירא לכו. ומהיכא מימי
 לן חיובא דליתערך קרא למיטעריה:
 שרךך. זה סנהדרין שישכת נטיבירה
 של א"י: אגן הספר. שעשין כתיב לננה
 עגולה בשורת ישיבתן כדי שיהו
 כולן רואין זה את זה: הסוג.
 כשיעור מוג שני חלקים מים ואחד
 יין ואף כאן לרף שישמיר שנים:
 על עיר. על ירושלים: טיחא כר"ב
 יוסף. דאמר רבי אליעזר בן יעקב
 כוליה סנהדרין בעי: מפני' דיליף
 פרט לטמון רבי יהודה היא: בשדה.
 ושכחת עומר שדה חבירו לרבי יהודה
 משמע בשדה על פני השדה ולרבנן
 משמע בתוך השדה: הפס מענייניה
 דקרא. לרבינן למידיהם והכא
 מענייניה דקרא כדלמך דהוה ליה גבי חלל
 כתיב כי ימצא חלל כל היכא דמשכתת
 ואפי' טמון הלך על כרסו כי אחת
 כדלמא למעוטי טמון כל דמדורש
 ביה על פני האדמה דלי לרבינו לא
 אילערין: אף שכתה בגלוי. והוה
 ממעט טמון ממשמעמא אי לא

(א) (בשילן ס"א ל"ג.
 (ב) פנהדרין ד: כל הטמון.
 (ג) שם ד' עשיות יר.
 פנהדרין ג י"ד: (ס) וני
 עיר עפו ויהי כיתם ה'ל'
 מ"ע פ"ה הל"ס.
 (ו) ויטעמין פ"ה פ"ג
 (ז) ויטעמין פ"ה פ"ג
 קידושין א' ע"ב ל"ג:
 (ח) ע"ש דף ט"ו.

תורה אור השלם

1. מלך במשפט יעמיד
2. וזאת אל הכהנים
3. כי יקרא מלך דבר
4. שרךך אגן הספר
5. כי תקצר קצירך
6. כי ימצא חלל

הנהרות הב"ח

- (א) גבי הבא מענייניה
- (ב) דקרא דכתיב כי ימצא חלל
- (ג) שם היכא דמשכתת
- (ד) שם היכא דמשכתת
- (ה) שם היכא דמשכתת
- (ו) שם היכא דמשכתת
- (ז) שם היכא דמשכתת
- (ח) שם היכא דמשכתת
- (ט) שם היכא דמשכתת
- (י) שם היכא דמשכתת

גליון הש"ס

גבי רבאן הן ולא
 שלוחית. עין יבמות דף
 ק"א ע"ב מ"ה וקראו לו
 ובערין דף כ ע"א מ"ה
 קרנן: שם הבא מענייני'
 דקרא. מנת דף ט ע"ב
 מרין דף ל ע"ב:

לעזי רש"י

צ"בילא יצגל"א. חומה
 (המקיסה את העיר).
 כשטודור"א
 [ביבטיטודור"א]. אספר.